

Mizmor 30 – A Chanuka Drasha

מסכתות קטנות מסכת סופרים פרק יח הלכה ג - בחנוכה, ארוממך יי

On Hanukah we say 'I will praise You Hashem' (Psalm 30)

סדר טרויש סימן ז - ובארץ האי נוהגים לומר בחנוכה מזמור שיר חנוכת הבית במקום שיר מזמור

And in the Land of the Island (Britain) the practice on Hanukah is to say 'Mizmor Shir Hanukat HaBayit...'

תהלים Chapter 30 Psalms

- א** מזמור: שיר-חנוכת הבית לדוד. **1** A Psalm; a Song at the Dedication of the House; of David.
- ב** ארוממך יהוה, כי דליתני; ולא-שמחת איבי לי. **2** I will praise You, Hashem, for You have raised me up, and have not allowed my enemies to rejoice over me.
- ג** יהוה אלהי-- שועתי אליך, ותרפאני. **3** O Hashem my God, I cried out to You, and You healed me;
- ד** יהוה--העלית מן-שאול נפשי; חיתני, מיורדי- (מירדי-) בור. **4** O Hashem, You raised up my soul from the nether-world; You gave me life, that I should not go down to the pit.
- ה** זמרו ליהוה חסידיו; יהודו, לזכר קדשו. **5** Sing praise to Hashem, His pious ones, and give thanks to His holy name.
- ו** כי רגע, באפו-- חיים ברצונו; בערב, זליו בכי; ולבקר רנה. **6** For His anger lasts only for a moment, but His favour is for a life-time; in the evening one lies down in tears, yet arises with joy in the morning
- ז** ואני, אמרתי בשלוי-- בל-אמוט לעולם. **7** Now I had said in my tranquility: 'I shall never fall.'
- ח** יהוה-- ברצונך, העמדתה להררי-עז; הסתרת פניך; הייתי נבהל. **8** But all is through Your favour, Hashem – You supported my greatness with might, if You were to hide Your face, I would be confounded
- ט** אליך יהוה אקרא; ואל-אדני, אתחנן. **9** To you Hashem, will I call, and to my Master will I make supplication:
- י** מה-בצע בדםי, ברדתי אל-שחת; היודך עפר; הנגיד אמתך. **10** 'What profit is there in my blood, when I go down to the pit? Shall the dust praise You? Will it declare Your truth?
- יא** שמע-יהוה ורחמי; יהוה, הנה-עזר לי **11** Hear, Hashem, and be gracious to me; O Hashem, be my helper
- יב** הפכת מספדי, למחול לי; פתחת שקי; ותאזרני שמחה. **12** You turned my lament into; You removed my sackcloth and clothed me in gladness;
- יג** למען, זמרה כבוד-- ולא ידם; יהוה אלהי, לעולם אודך. **13** So that my glory may sing praise to You, and not be silent; O Hashem my God, I will give thanks to You forever.

Mizmor 30 → Yosef

בראשית פרק לז 37:24 Bereishit

(כד) וַיִּקְהֹהוּ וַיִּשְׁלְכוּ אֹתוֹ הַבְּרֶה וְהַבְּרֶה רֵק אֵין בָּהּ מַיִם:

And they threw him into the pit. The pit was empty, with no water in it.

בראשית פרק מא 41 Bereishit ch.41

(יד) וַיִּשְׁלַח פַּרְעֹה וַיִּקְרָא אֶת־יוֹסֵף וַיְרִיצֵהוּ מִן־הַבְּרֶה וַיִּגְלַח וַיַּחְלֶף שְׂמֹלֹתָיו וַיָּבֵא אֶל־פַּרְעֹה:

And Paro sent and called for Yosef, and they pulled him out of the pit

בראשית פרק לז 37 Bereishit Ch.37

(כו) וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל־אָחָיו מִה־בְּצַע כִּי נַהַרְגָה אֶת־אָחֵינוּ וְכִסִּינוּ אֶת־דַּמּוֹ:

And Yehuda said to his brothers, 'what benefit do we gain if we kill our brother and cover up his blood?'

בראשית פרק לז 37 Bereishit Ch.37

(לה) וַיִּקְמוּ כָל־בְּנָיו וְכָל־בְּנֹתָיו לְנַחֲמוֹ וַיִּמְאֵן לְהִתְנַחֵם וַיֹּאמֶר כִּי־ אֲרֹד אֶל־בְּנֵי אֲבִל שְׂאֵלָה וַיִּבְרַךְ אֹתוֹ אָבִיו

And Yaakov refused to be comforted, saying I will go down to *she'ol*

בראשית פרק מב 42:38 Bereishit

(לח) וַיֹּאמֶר לֹא־יֵרֵד בְּנֵי עִמְכֶם כִּי־אָחִיו מָתָּה וְהוּא לְבַדּוֹ נִשְׁאַר וְקִרְאָהוּ אֶסּוֹן בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ־בָהּ וְהוֹרְדְתֶם אֶת־שִׁיבְתִי בְּיָגוֹן שְׂאֹלָה:

And Yaakov said, my son (Binyamin) shall not go down with you, for his brother died, and he remains alone, and if some tragedy occur on the way you go, you will take me down in my old age to *she'ol*.

בראשית פרק מב 42:47 Bereishit 42:47

(כז) וַיִּפְתַּח הָאָדָד אֶת־שַׁקּוֹ לְתֵת מִסֹּפּוֹא לְחֹמְרוֹ בְּמָלֹן וַיֵּרָא אֶת־כֶּסֶפוֹ וְהִנֵּה־הוּא בְּפִי אֲמִתְחָתוֹ:

And one of them opened his sack, to give fodder to his donkey at the inn and saw the money...

The Application To The Story

בראשית פרק לט 39 Bereishit ch.39

(ו) וַיַּעֲזֹב כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ בְּיַד־יוֹסֵף וְלֹא־יָדַע אֹתוֹ מֵאִמָּה כִּי אִם־ הִלָּחֵם אֲשֶׁר־הוּא אוֹכֵל וַיְהִי יוֹסֵף יִפְה־תָאֵר

וַיִּפְה מְרָאָה: (ז) וַיְהִי אַחֲרַי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּשָּׂא אִשְׁת־אֲדֹנָיו אֶת־עֵינֶיהָ אֵל־ יוֹסֵף וַתֹּאמֶר שְׂכַבָה עִמִּי:

And Potiphar left everything he had in Yosef's hand, except the bread which he ate. And Yosef was of beautiful form and of beautiful appearance. And it was after this things that his master's wife raised her eyes to Yosef and said, 'lie with me'.

רש"י בראשית פרק לט פסוק ו' Rashi, Bereishit 39:6

ויהי יוסף יפה תואר - כיון שראה עצמו מושל, התחיל אוכל ושותה ומסלסל בשערו, אמר הקב"ה אב"ך מתאבל ואתה מסלסל בשערך?! אני מגרה בך את הדוב, מיד ותשא אשת אדוניו וגו'
 ' And Yosef was of beautiful appearance – as Yosef saw himself becoming powerful, he began to eat and drink and to curl his hair. The Holy One said, 'your father is in mourning, and you are curling your hair?! I will send the bear against you' – immediately, 'And his master's wife raised her eyes...'

בראשית מא:טז - Bereishit 41:16 בלעדי אלקים יענה את שלום פרעה

That is beyond me; it is God Who will respond with Pharaoh's welfare

בראשית פרק מא 51-52 Bereishit 41:51-52

(נא) ויקרא יוסף את-שם הבכור מנשה כי-נשני אלהים את-כל- עמלי ואת כל-בית אבי: (נב) ואת שם השני קרא אפרים כי-הפירני אלהים בארץ ענני:
 And Yosef called the name of the first-born Manasseh: 'for God has made me forget all my toil, and all my father's house.' And the name of the second he called Ephraim: 'for God has made me fruitful in the land of my affliction.'

בראשית פרק מה

(ה) ועתה אל-תעצבו ואל-יחר בעיניכם כי-מכרתם אתי הנה כי למחיה **שלחני אלהים** לפניכם:
 (ו) כי-גה שנתים הרעב בקרב הארץ ועוד חמש שנים אשר אין-חריש וקציר:
 (ז) **וישלחני אלהים** לפניכם לשום לכם שארית בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדלה:
 5 And now do not be upset, nor let it trouble you that you sold me here, because **God sent me ahead of you** to preserve life. 6 For two years of famine in the land have already passed; and there are yet five years, in which there shall be neither plowing nor harvest. 7 And **God sent me ahead of you** to establish a foothold in the land, and to give you life, a great deliverance.

God does not whisper through the trees. His voice is not to be mistaken. When men hear it they fall to their knees and their souls are riven and they cry out to Him and there is no fear in them but only that wildness of heart that springs from such longing and they cry out to stay His presence for they know at once that while godless men may live well enough in their exile those to whom He has spoken can contemplate no life without Him but only darkness and despair. Trees and stones are no part of it. Cormac McCarthy, 'The Crossing'